

J E L E N K Ö R.

81. szám

Pest szerda october' 8dikán 1834.

Foglalat: Magyarország (Ferencz napja Pozsonyban és Pestbudán; Végh István, Goczigh és Markovics János †; világi tüz 's a' t.) Anglia (Brougham utazása; cortesai viták példányja.) Franciaország (francia dynastia; poitiersi tudósok gyűlése.) Spanyolország (procurador-kamarai viták a' kölcsön és külföldi adósság kérdésében; és legújabb hírek.) Portugália (követ- 's pair-kamarai viták; a' királyné összekelése; és elegy.) Amerika (rabzolgák és pártok Amerikában.) Oroszország. Németország. Gabonaár 's pénzelet.

MAGYARORSZÁG.

Pozsonyban a' RR. kerületi gyűlésében oct. 1sőjén a' földesuri törvényhatóságrul és urbéri pörrül szóló VIIIk t. cz. vétetett föl 's rekesztetett bé. Oct. 2kán mind a' két tábla országos ülést tartott, mellyben Királyunk ő felségének szerencsésen bekövetkezett névnapijára országosan üdvözlő fölrás határozatát 's indittaték utnak. — Mit az ország Képviselői a' hazai egyetemnek a' jó Fejdedem iránti buzgóságáru mint hív közlök tolmácsoltak, ha jelentőleg vehetjük az egészre nézve két fő városunk Buda és Pest lakosinak, october 4kén, mint amaz említett kedves érkezésű névnapon, nyilvánított érzelmeit: ugy valódi teltben is elég közös volt. Két részre osztályozhatni az öröm-ünneplés díszét, t. i. hivatalos tisztelkedési rendre, és nyilatkozó nép-érzelemre. Együtt alakított e' kettő most is, mint mindig emlékeztünk óta, ünnepi fönséget; ámbár az első egyedül is elég külső ünnepet szentelni, az utóbbik pedig, mint a' szív önkéntes hódolásában gyökerező, fontosabb a' világ minden rámozott pompájánál. Mi amannak két fő városunkbeli történetét illeti, az így fejlett ki: Ünneplési helyül, valamint tavaly 's már több év alatt ez alkalommal, Budán a' vár-alatti tágas, és esztendő óta kellemes síksággá alakított vármező (a' németek General-Wiesen-nek híják, a' Krisztina-város tözsomszédjában) szolgált; széleit zárt négyszögben katonaság foglalta el, melly épen a' pesti Rákosszon tartott táborzatra vonatott vala össze 's ez alkalommal a' két városbeli őrséggel ünnepileg a' mondott mezőre gyűlt, lovag és gyalog, rokkant és gránátos, pattantyús és tartalék 's a' t. mennyiségre, mint hozzá vethetni, mindössze hét zászlóalj, álggyukkal; vezérlé őket b. Vécsey lovassági generál 's t.; a' négyszög közepén, mester alkotásu igen csinos tábori kápolna volt emelve, mellyben a' csapatok rendeztetése, és külön külön hangszkaraik ama' népszerű „Tartsd meg Isten Ferencz királyt“ játszátása után, szent mise tartatott, katonai fény szentegyházi pompával vetélkedve; a' háláadozat végével „Tedeum“ énekelleték,

mellyet a' sorkatonaság három izbeli futó tüzelese követett 's numerus oratorius v. epiphonema gyanánt a' sorok két oldalán 's a' vár bástyáin kisszegzett álggyú-telep (42 álggyú) durrogásai rekesztének. A' katonaság erre a' parancsnokság előtt elléptetvén, szétoszlott. Ezen kívül mind Pesten mind Budán a' fő egyházakban szinte teljes diszű háláadozat tartaték. — Mi már most a' népbuzgóságot illeti: őszintének 's hálás öröme nek látá azt minden, ki a' várbástyáira fölgyült 's a' mondott mező közepén 's kivált a' partos széleken tolongó tömérdek 's gyönyörű színvegyületű sokaságot szemlélheté; nem rend v. parancs hittá ezt össze, sem mindnyáját látott pompa-kíváncsiság: — egy buzgó szív a' kebelben 's abbóli közössé olvadó érzelem ünnepet sugalla neki, milyent, engedj Élet-király! szeretve tisztelt Királyunknak érni még igenigen számosat népei boldogságára!

Végh István sz. István ap. kir. középkeresztése, †, b. t. tan., koronaőr, baranyai főispán 's a' m. tudom. Társ. igazgató tagja nincs többé! sept. 20kán damonyai birtokán Soprony megyében súlyos idegláz lepte meg a' Bécsből vidámon visszaérkezöt 's 10 nap alatt sept. 30kán jobb világba szenderité a' haza 's király kedvelte dícső férfit életpályája 73kában; f. h. 9kén takarították el hideg vetkezményei Babócsán a' nemzeti sírboltba 's akkor tartatnak a' tisztelkedő 's engesztelő gyászáldozatok. Minden magasztalás e' hazafi polgár fölött felesleg. Mi tisztesebb borostyánfüzért nem függeszthetünk sirkeresztjére a' hánvadó üdveztnek, mintha azon ritka szerencsésü érdemét érintjük, mellynél fogvást, atyja 's nagyatyja példájaként, kik több országlo fejedelmink alatt félszázadig 's azontul szakadatlan 's tántorulhatlan hűséggel 's ügyességgel szolgáltak a' hazát, kedves Elhunytunk is egy pár hónap híján szinte 50 évet szentelt ezerféle viszonyokban 's a' legzavarosb 's vészterhesb időken a' közjó ügyének, midőn érdembeleső Fejedelmünk díszes nyugalomra méltatá a' csüggedhetlenül fáradozót. Pest vmegye palotájában a' Marczibányi Intézet idei jutalom-osztásakor nádori képviselő biztosképen hazafi elérzékenyüléssel szavalt

550
45 $\frac{3}{4}$
1257

lelkes beszéde vala végbuesúja 's hattyuéneke a' Haza előtt. Fimagzat nélkül hajlott sirjába. Két leánya közül az idősb apáczafejtve öltve az éggel 's égiekkel rokonult monostorában, a' kisebbik Johanna minden jó és rokon kebel áldásával 's könnyes sohajtásával körüllebegve kesergi országos tisztelgetü nemzője kora eltűntét. — Budának e' vesztességét megelőző egy más is még a' mult aug. 29kén, midőn t. i. nagytiszt. 's tudom. Goczigh Ignácot, a' Statistika 's bányász-törvénynek nagyhirű nyugalmazott kir. rendes tanítóját a' kassai Akademiánál, élete 69ben szinte idegláz ragadá ki tisztelőji közül. Minden ismerőse 's tanítványa minden hízegés, nagyítás és tömjén nélkül, mellynek a' megboldogult minden alakban gyűlölője vala, egyiknek tartá a' koszorus elpihentet Europa legelső statistikusai közül, kézírata legalább holtiglan tökéletesített tudományának arany betű érdemel mind alapos hűségére, mind az oktatási tárgyakat kimerítő egyetemi tartalmára nézve; miért is szerfelett kívánatos annak minélelőbbi hézagtalan megjelenése minden tudománybarát előtt. Egy jeles tanulódij-alapítvány is örökíti emlékét a' pesti főtudományszéknél. Épen e' sorok zártaival vesszük hírét n. Markovics János kir. tanácsnok, a' királyi Tábla előadó bírása 's a' magyar királyi tudomány-egyetemnél a' törvénykar igazgatója 's elnöke oct. 4kén élete 50ik évében Pozsonyban szinte ideglázból történt meghalálótának 's ott oct. 6kán lett eltakarításának. A' hazai törvényről diácul lecke-czélra irt 's tanuló kézen forgó sommázatja egyéb érdemein kívül sentartandja emlékét szorgalmának főkép az ifjuságnál.

Azon tetemes és számos égések közé, mellyek e' lefolyt nyáron hazánk külön részeit súlyosan látogaták, tartozik még a' világsi is (Aradban), melly ott aug. 20kán az uraságlakon, kath. templom 's plebánián kívül 18 kisebb nagyobb házat tön hamuvá. Minthogy a' tűz a' helybeli birtokos és főbiró' távollétében, gazdasági munkák közepett, délben egy órakor — egyik házi család bűnös vigyázatlansága által — üte ki: nem csuda, hogy a' segedelem 's oltóeszközök késő érkezéssel a' különben is védtelen 's felette gyűlönkony épületektől a' lángot korábban tiltani nem lehet. Kamarás és udv. kancellariai titoknok Szögyény László ur, Csató Pál és Fábrián Gábor tud. társasági tagok, Kován János földmérő 's Zorád János kasznár — ki az urod. nagy gabonatárt szerencsés volt megmenteni — valának azok, kik mingyárt eleinte nemcsak oktatással hanem saját kézmunkával is. a' kárt mennyire csak lehetett, enyhíteni buzgón 's fogatoson fáradoztak. Az arány-

lag legnagyobb kárt vallott szegény lakosság legelső szükségsein a' nemes érzelmű 's ritka humanitású földes-uraság azonnal enyhített 's lépések tettek, hogy ezek inségükből minélelőbb 's minél teljesebben ismét fölépülhessenek. — Melly igen ohajtható, hogy hasonló nagy károknak okos építés, tűzkármentés, kész oltóintézetek 's mindenhelybeli oltóbiztossági személység által, mennyire csak emberileg lehet, országszerte elejök vétetnék!

Ő cs. kir. Fölsége Polányi Imre rozenbergi sómázsamestert nyugalomba helyezni méltóztatott. A' nm. m. k. udv. Kamara Kayser Ferencz aradi sómázsamestert Szilágy-Somlyóra ellenörködő mázsamesterré; Loga Ferdinánd gazdasági practicanst pedig a' peklini k. kam. számtartói hivatalhoz tisztirnokká egyszersmind ispánná alkalmazá. Repesch András károlyvárosi 30ados meghalt.

Dalmátországbul Zarábul aug. 29kén ezt írják: „Ciro“ ausztriai kalmárbrigg kapitánya Gillibert Sándor, ugyan a' Ciron Velenczébül jöttében aug. 10kén hajnalok „Scoglie Sansigo“-tól délkelet-irányban egy hajót pillantott meg a' tengeren egészen lángokba borulva. Feléje vitorlázván, két nyomorult sajkán 10 személy evezett elibe, kik magokat a' meggyuladt hajórul megszabadították. Fölszedvén őket a' Cirora, elbeszélék, hogy hajójuk egy amerikai brigg, neve „Ontario“ 's Éjszakamerikából jött volna Triesztbe, de tegnap egyik árboezát villám sújtotta meg, 's ettül az egész hajó meggyuladt. A' kapitány e' megszabadultakat a' közel Lessina szigetbe vitte, 's az ottani hatóság további gondoskodásába ajánlotta.

A N G L I A.

Brougham, a' lordkancellár Skótziaiban utaztakor, hol születék 's nevelteté, sept. 2kán Inverneszben, azon alkalommal midőn a' város hatósága a' polgárjog-levélet átnyujtá neki, többek közt ezeket mondá: Örülök, hogy e' felvidéken (Hochland) annyi lelkesülésre találtam a' király 's haza iránt. Én mint $\frac{1}{4}$ század óta három nagy statusügy előmozdítója, u. m.: a' néger-fölszabadításé, a' parliament javításé 's a' népnevelése, ez utóbbi nélkül semmi javításnak sem ígérhetek tartós sikert. E' fontos kérdések buzgó barátokra találtak bennem 's hasonló érzelemben maradok mig élek. A' nemzet hatalmas, tekintetes, hathatós része segedelmit 's tetszését nem tagadta meg tőlem. Rágalomra, gúnyra 's gonoszságra keveset ügyelek. Mi a' kormány rendszerét illeti, az halkán de józanon haladó a' javítás utján, 's nem teszünk lépést, mig bizonyosak nem vagyunk, hogy alagyra (Grund) jutunk. Némelleyek azt vetik szemünkre, hogy munkátlanok voltunk, mások, hogy sokat is

tettünk. U
kat is tet
alakra va
Az utolsó
sebb tör
reskedés
ismét me
kat szab
fölszabad
a' főtörv
egyszer
kevesebb
tok, 183
ez évben
a' gond l
De nem
gadták l
Dunrobip
fölrások
den váro
ba utazt
jelekkel
fölrásra
söházat
barátság
igy folyt
dott néz
egy érte
a' privile
tások fol
javítása
biztosítél
hata, 's
sabb a' t
vényinkl
galomra
szágban
mig nem
torság a
ország i
mindenik
— Ho
szott le
beri ész
azt, mi
gadni. E
tisztársi
ket az
nem roh
jót, sem
(nagy t
hiba van
szíteni,
által ar

tettünk. Ugy hiszem az utóbbi legigazabb. Mi sokat is tettünk, de az mind szükséges vala, mert alapra van szüksége a' jövendő jó országlásnak. Az utolsó parlamentülésben természetesen kevesebb történt, mert ha egyik évben a' chinai kereskedést nyitjuk meg, azt lehetetlen a' jövőben ismét megnyitnunk; ha egyik évben a' rabszolgákat szabadítjuk föl, a' következőben nincsenek fölszabadítandó rabszolgák; 's ha ma töröltük el a' főtörvényszék visszaéléseit, azokat holnap még egyszer nem törölhetjük el. Azért is 1834ben kevesebb fog történni, mint 1833ban, 's attól tartok, 1835ben még kevesebbet fogunk tehetni mint ez évben, csak ha az, mi történik, bármi kevés is, a' gond bélyegét viselje 's tartósságot igérjen. — De nem csak Inverneszben, 's Aberdeenben fogadták Brougham illy lordot ünnepelesen, hanem Dunrobin-Castleben Sutherland hgasszonyánál is fölírásokat kapott a' felvidék éjszaki részeiről. Minden városban, minden faluban, mellyen Edinburgba utaztában átkelt, ujongó kiáltással 's tiszteletjelekkel fogadá őt a' nép. Dundeeban az átnyújtott fölírásra következő választ ada, mellyben a' felsőházat védelmezé a' radicalok ellen. Miután t. i. a' barátságos fogadtatásért forró köszönetét elmondá, így folytatá: „Valamennyi, e' fölírásokban kimondott nézettel, mind én mind tisztársim szivünkől egy értelemben vagyunk. Azt mondják azokban, hogy a' privilegiált osztályok hijában ügyekeznek a' javítások folyását meggátolni. Az emberiség állapotjának javítása 's hasznos ismeretek terjesztése mind azonbiztosítékok közül, mellyeket emberi ész kigondolhata, 's a' gondviselés jósága adhata, legbizonyosabb a' tulajdonra, 's mindenre nézve, mit intézvényinkben becsesnek tartunk, 's a' békére, nyugalomra, tartósságra 's jó rendre nézve az országban szükségesnek. Mig valamely nép tudatlan, mig nem gondolkodik önmagáért, addig nincs bátorság a' tulajdon-megtartásra, nincs tartósság az ország intézvényeire; (nagy tetszés) illyen nép mindenik sötét álnok utczakiáltozó martalékja lesz. — Hogy a' századok folytában sok hiba csúszott legjobb intézvényinkbe, hogy néha az emberi ész készakarva ferdítették el rosszá tenni azt, mi eredetileg jó volt, ezt senki sem fogja tagadni. E' hibákat javítani szándékunk, nekem, 's tisztársimnak. Tartóssákká akarjuk intézvényinket az által tenni, hogy soha könnyelműleg meg nem rohanjuk, soha helyéből nem mozdítjuk el a' jót, semmit változtatási váagnak föl nem áldozunk. (nagy tetszés) De javítani akarunk, hol valóban hiba van, a' felszeget, hijányost ki akarjuk egészíteni, 's intézvényinkbe a' romlottság kitakarítása által annál erősb életet lehelni. (zajos tetszés)

Uraim! E' számos gyülekezetben különféle elvű 's véleményű férfiakhoz szólok. Én tisztelem a' becsületes ellent, ki nézeteit nem titkolja hanem őszintén kimondja. Ha p. o. valaki azt mondaná: én republicai kormány-forma mellett vagyok, nekem nincs kedvem a' monarchia vagy a' lordok háza költségeit viselni.“ (hangos kiáltás 's hahota). Ez becsületes, nyílt-szivű ellenség, mert egyszerre kimondja gondolatját, 's azon pontot érinti, mellyről ő és én egyesülhetlenül távozó véleményben vagyunk. Én személyemre nézve e' nézethez jó lélekismérettel nem állhatok. Én úgy vélem, hogy csak tökéletlen elmélkedés, 's az emberi dolgok legjobb féle igazgatásabeli tapasztalatlanság nyujthatnak a' republicanismusnak elsőséget a' monarchiai kormányforma előtt. Republica Nagybritanniában nem létesülhet, 's nem létesülhete soha. Csak anarchiát és zavart okozhatna ez, mint másutt, és hazánkban is okozott már. Ez hitem; midőn azonban azon kormány-formát védem, mellyel birunk, nem hunyok szemet azon számos hijányokra, mellyekben a' felsőház sínylek. Nem hijában ültem e' házban négy évet, meglehetősen tudom, hol bibéje. Tartózkodás nélkül mondhatom: baja tudatlanságból, 's a' hasznos ismeretek terjesztése hijányából származik ő lordságok közt. Azonban e' roszaknak sok egyes esetben igen természetes igen emberi érzés is oka, — én ő lordságokat a' világnál tekintve nem igen ócsárolhatom, valóban nem. Látják azon politikai változást, melly ezen ország alkatában föltűnik; látják mit tett a' parlamentjavítás, mit a' skott várhelységek javítása; 's mikép közelít mind inkább az angol községi ügy javítása is. Mind ezt látják ő lordságok; és szivök aggódással 's búval telik el. Nem! én valóban nem csudálkozom rajtok, — magamnak sem igen tetszenék. Még is, meg kell mondanom: azon állítás, hogy nincs szükség a' lordok házára, gyermekes és kába volna. Hasonló joggal lehetne mondani, hogy nem kell kiigazítani a' hamarkodás és elnézés hibáját. A' pairek háza szükséges és fontos fő vizsgáló szék. —

Angol lapok következő példáját adják a' spanyol cortes parlamenti vitájának a' sajtószabadságról. Lasanta ur így szólott arról: Ne gondoljuk hogy a' sajtószabadságért küzdést csak olly nemzeteknél vettem észre, mellyek igen messze hátra vannak, o! nem! még a' legfölvilágultabbaknál is. Így például Franciaországban, meg déli Németországban is láttam e' jelenést; mindig törekedtek a' képviselő testek e' jogra, 's addig küzdöttek, mig megnyerték. 'S ismétlem, hogy azon urak közül, kik e' czikkelyt (a' sajtó-szabadságot) ostro-

molják, egyik sem képes publicistát földézni, ki a' sajtószabadságnak nézi, ha előleges censura divatoz." Pizarro ur, onnan ügyekezék a' sajtószabadság megengedhetését megmutatni, mert a' conciliümök is elismerték az ember szabad akaratját. — Ochon ur a' sajtószabadság azonnali behozatása ellen szólott, 's alkalmazását a' vízével hasonlítá egybe, mondván: a' víz közönségesen igen üdvös, természetes, olcsó ital; de vannak esetek, mellyek ben azt inni tilalmas, vagy hatása módosittatik rizkása, bor, vagy égett-szesz hozzá keverése által, mi csak imént a' cholera kitértekor is történt. Ezen összehasonlítás nagy izgást okozott a' karzatokon. Domecy ur onnan gondolá a' sajtószabadságot Spanyolországban megadni kellőnek, mert azzal az ország még nem bír, azután pedig hogy azt néha föl is függeszthetni, onnan mutatá meg, „mert ugymond az ember beszélő állat; (animal parlante) 's e' joga még is szüntelen fölfüggesztetik. A' seregnél minden csüggesztő szó halállal bűnhődik. A' játékszinben, 's itt sem szabad szólni, magoknak procuradoroknak is korlátozniok kell magokat, ha szólni akarnak, 's midőn egyik szól, a' többinek hallgatni kell.“ Ez ugy tartjuk elég.

FRANCZIAORSZÁG.

Poitiersben a' tudományos gyűlés bevégezte üléseit. Az összegyűlték száma 230 volt. Egyik végzése következő: „A' francia tudományos gyűlés Poitiersben kötelességének érzi bosszuságát kimondani a' korunk néhány literaturai jelenéseit alacsonyító erkölstelenségről. Reményli, hogy a' szerzők, bármelly iskolához tartozzanak, jövődöre az illedelem szabályától nem távoznak el, 's mindenkit ezennel fölszólít, a' ki azon hiedelemben van, hogy a' szép művészeteknek és literaturának az emberiség jobbitására kell szolgálniok, segítené őt e' gonosz eltörlésében.“

A' dynastia, ugy mond némi párisi levelező sept. 18ról, mindig határozottabb lépéseket tesz. Eleinte halkon járt, 's csak a' zendülés ellen lépett föl keményen, 's habár gyakran megkísérté a' sajtót is, csak kísértések voltak azok. Rendszere most már világos. Előbbi pörei többnyire a' Tribune ellen valának intézve, mert a' Tribune a' zendülések egyik része, 's a' klubbok feje volt. A' Tribune a' klubbokkal együtt megbukott, azóta a' Tribune még gonoszabb dolgokat mondhatna mint valaha, de kevés rá a' figyelmen; 's töle a' dynastia többé nem félhet. Egészen máskép áll a' dolog a' National előkelő republicanismusával. Soha ez klubbi befolyást nem gyakorlott; de a' magasabb szabadelmű osztály nagyszámu fiatalága vonzódik hozzá. Azon része az oppositiónak, melly

a' dynastiától egészen elfordult, mint Dupont de l'Eure és Lafitte barátjai, 's mások a' Nationalhoz csatlódnak. Mindig lesben áll (rézsen áll) ez, 's néha Dupinre is kacsingat, 's általában sok ügyességet és talentumot árul el. A' National különösen az angol reformok további fejlődésibe, 's a' spanyol revolutioba bizik: „A' National egész hatalmát, 's azon egész irányt, mellynek organuma a' National, meg kell semmisíteni,“ ugy gondolkodik a' kormány. Itt nem gyalázásokról, nem vastag sértegetésekről, 's nem pór gyűlölség tulcsapongó szeszélyeiről van szó; itt nem vétkes szók, hanem vétkes gondolatok miatt lesz a' vita. A' Nationalban tehát némileg a' sajtó kiváltságát kell megtámadni, mellyet az a' juliusrevolutio alkalmával szerzett vala magának: tudnillik, hogy ne legyen neki szabad a' kormányt, vele teljesen ellenkező elv kedviért megtámadnia, 's dynastiaellenesnek lennie, azaz, meg kell a' Nationalnak tiltani, hogy a' respublicát hirdesse. Ez világos czélja a' most ellene irányzott pöröknek. Minél számoshak lesznek a' National pörei, annál világosabban előtűnend majd e' czél. Az esküttek néha fölmenthetik, de mivel telvük orleanista elemekkel, az sokáig nem tarthat. — A' legitimistáktól a' kormány kevesebbet félhet, V. Henrik a' legitimista lapokban jobbadán ki van kiáltva, 's királynak elismerve, de a' kormány föl sem veszi őket. A' legitimisták ártottak legtöbbet a' republicanusoknak, mert szövetséget színlének velök, mi a' polgárokat még inkább elidegenité a' republicanusoktól.“

SPANYOLORSZÁG.

A' spanyol financer-biztosság, mint már mondva volt, benyújtá a' kamarának tudósítását; a' vitatások e' fölött az alsóházban sept. 16kán kezdődtek meg. Fölolvastatván a' biztosság többségi 's kisebbségi véleménye, melly mindkettő ellenkezik a' ministerek javaslatával, legelőbb is Montevirgen marq. állott föl a' biztosság egyik tagja. Fonáknak látá ő a' ministeri javaslatban, hogy a' kölcsönvét 's külföldi adósságnak egymástul egészen ellenkező kérdései egygyé zavarva vannak; panaszkodék, hogy a' biztosságnak kimerítő fölvilágítás nem adatott, mivel 1831 óta budget már nem is volt. Előhozá ezután röviden a' biztosság véleményét: hogy t. i. 200 millio real (50 millio franc) rendkívüli segedelemmel a' kormány 1834re fedezhetni fogja a' status szükségzeit; mellynek kiállítására, mielőtt kölcsönhez kellene folyamodni, kerestessenek össze az ország benső forrásai és segéd eszközei. A' külföldi adósság iránt tett ministeri javaslat sok bajt okozott a' biztosságnak, minthogy abban minden adósság ugyan

egy rendűnek
26ka óta fölve
nélfogvást azo
ni is kívánja.
tatá a' marq.
a' Seu de U
mind király el
mányságnak n
130 millio re
még akkor is
párt által kisz
rosz hitelben
minden ármán
bizonytal létr
czia hírlapok
den oldalról t
meg, mire fe
tű a' többi ke
sem hivatott t
lyi tanács vag
kos uton tört
törvényesítet
megvallá a' fi
mérdek kölcs
fizettetett val
ismét ujlag
tott.“ A' bes
az angol és
dec. 30kai eg
nak kötelezet
rek által tet
hogy a' bizto
vizsgálattal,
volna szükség
sére. „Valljo
kérdé a' szó
's valljon nem
szeg javaslat
mást kelle ké
sürget 's ism
ban bevégezt
tésből: a' ka
géd eszközök
tehetem a' h
ekorig semm
biztosságnak
kép a' minist
honnan csak
fél milliót ny
sire. Tehát
háboru még
n, melly gene
zolják tábor
ért kelle a' l
tisztokra, k

egy rendűnek nyilatkoztaték, pedig az 1823 jul. 26ka óta fölvettek egészen más természetűek, ennél fogvást azokat a' biztosság egészen elkülönített-ni is kívánja. „Legelső törvénytelen kölcsönt, folytatá a' marq., ama' boldogtalan emlékezetű időben, a' Seu de Urgeli lázító junta, melly mind nemzet mind király ellen pártot ütött, 's még magát kormányáságnak nevezni merészle, vett föl, mintegy 130 millio realt (33 $\frac{1}{2}$ mill. franc). E' kölcsön, még akkor is midőn azt a' nemzeti gyűlésbül ama' párt által kiszakasztott király már elismérte, oly rossz hitelben állott, hogy ha Parisban a' börzén minden ármányt 's cselszövényt el nem követnek, bizonnyal létre sem jó. Nem hijában inték a' francia hirlapok a' népet: részt ne vegyenek e' minden oldalrul törvénytelen vállalatban, 's gondolják meg, mire fecsérlik pénzüket. Hasonló természetű a' többi későbbi adósság, egyik fölvetelében sem hivatott tanácsul sem a' cortes, sem a' királyi tanács vagy status-testületek; valamennyi titkos uton történt; illy mód pedig valamely tettet törvényesíteni csakugyan nem fog; hisz maga megvallá a' financzminister, hogy mind azon tömérdek kölcsönbül utóljára is csupán 250 millio fizettetett valóságosan az ország kincstárába, melly ismét ujlag nagyobb részben kamatokra fordított.“ A' beszélő ezután némelly kivételeket tön az angol és éjszakamerikai, valamint az 1828 dec. 30kai egyezésnél fogvást a' francia kincstárnak kötelezett adósságok iránt. Innen a' miniszterek által tett azon szemrehányásra mene által, hogy a' biztosság igen sokáig késett a' javaslatvizsgálattal, holott pedig mindenek előtt pénzre volna szükség a' hadakozás minélelőbbi bevégezésére. „Valljon ismérletlen e' a' miniszterek előtt, kérdé a' szónok, a' biztosság súlyos fáradozása, 's valljon nem a' ministerium volt é oka, hogy félszeg javaslata helyett, a' biztosságnak egészen mást kelle készítnie? A' minister ur csak pénzt sürget 's ismét pénzt, hogy a' háboru Navarrában bevégeztessék; az ember azt hinné e' sürgetésbül: a' kamarák nem akarják az igazgatást segéd eszközökkel támogatni: én pedig bizonyossá tehetem a' házat, hogy az éjszaki tábor mind-ekorig semmiben szükségét nem szenvedett, 's a' biztosságnak előmutatott irományokbul kisült: mikép a' minister különben mindünnen pénzt szed, honnan csak kaphat; így nem régiben is harmadfél milliót nyújtott a' hadministerium rendelkezésire. Tehát nem pénzsükség az, miért a' polgárháboru még most is folyvást tart? miért hagyják némelly generálok magokat megrohantatni, 's tekozzolják táborunk becsületét 's katonáink életét? miért kelle a' hadministrernek büntetést szabni olly tisztekre, kik csapataikat elhagyván biztos he-

lyekre futottak szét? 's pénzsükségé az ok valljon, hogy midőn a' nemzet több mint százezer katonát tart, Navarrába még csak 20 vagy 30 ezer sem küldetik ama' 40 ezer segedelmére, melly ott tehetetlennek mutatkozik? 's végre csakugyan pénzsükség miatt van é, hogy a' városi katonaság mindenütt szerkezetlenül hever, 's az egész sors-tábor harcza nem indittatik, melly a' lázadókat széjjel verné? (hosszas tetszés a' karzatokon.) Toreno gr. megjegyzé, hogy a' had iránt tett vádakra az illető hadminister és Rosa ur kívánják a' feleletet föntartani; ő csupán a' financiárul fog szólni. Természetes ugymond, hogy financiánk állapota 's a' veendő kölcsön ügye megítélésül a' budget kimutatására volna szükség; de hát a' jelen ministerium é oka annak, hogy 1831 óta rendszeres budget nem volt? egyébiránt ennek hijányában, kimutatá a' ministerium a' kincstári foggyatékot, 's javaslatot tön annak födezésére, mi ugy tartom, további intézkedésül elég utmutató. Négy álló hétig volt szeme előtt a' biztosságnak a' kormány minden munkálata; a' mi iromány kéretett mind megadatott; engem csak egyszer hit-tak ülésbe meg; 's ekkor három négy óraig felelgettem a' biztosság kérdéseire, 's a' mi tudósítás a' ministeri bureau-któl telhetett, azt hűséggel mind előadtam. E' tudósítások után a' biztosság voltaképen elismérte az általam kimutatott deficitet; de gáncot vetett a' kijelelt egyes czikkelyekben. Hozok példát erre: 31 milliót fölöslegnek talált a' hadsereg szükségeire 1834ben; fölöslegnek szinte 20 milliót a' hajóhadi készületekre, holott nem rég jelenté a' tengeri minister, hogy hajógyárinkban nincs egy rőf vászon is vitorlák-ra, 's 3—4 esztendő mulva egész hajóseregünk tönkre jut. De más költségink is vannak, millyeket előre nem látott körülmények okoztanak, azonban elmellőzhetők sem valának: így a' görösmirigy miatt, status-jövedelmünk az egyetlenegy julius hónapban 3 millióval csökkent. Még most valahogy fedezhetjük a' kiadásokat, de ha oct. utóljaig a' szükséges költségeket részünkre meg nem szavazná a' kamara, ugy valóban a' legretentőbb (horrorosissimo) szükségbe jönnék, mellynek legelső áldozatja is a' munkáló hadsereg lesz. Ennek akadályozására a' ministerium uj kölcsönt javaslott; a' biztosság pedig benső segédforrásinkhoz nyulást emleget. Részemrül megvallom csupán 3 utat látok segedelem-jutáshoz: adó-főle-melést, nemzeti jószágink eladatását, avagy uj kölcsönt. Ugyan van é az urak közt valaki, ki mostani körülményinkben az adót, nem mondom 300, de 200 vagy csak 100 millióval is emelni merné, tudván hogy annak szörnyü viszontagságos behajtása csak általányos zendülést, ez pedig a' leg-

szomorubb következéseket szülhetné. Tehát a' jószágokhoz nyuljunk, mondaná valaki. Mellözvén azt, hogy e' nemzeti jószágoknak egészen külön tűzött 's változhatlan rendeltetésük az, hogy belső adósságink letisztázására fordítottassanak, kérdem: valljon hány találkoznék, ki annak magas árát tüstént kész pénzben fizethetné? sőt csak venné is forgandó természetüknél fogva? Nincs tehát ezzel is mit boldogulnunk. Az ó világ és középkor csupán egy módot ismért magán szükségben segíteni, a' háboru és hódítás rendszerét; akkor idegen országba mentek fegyverrel keresni azt, mire otthon szükségök volt; mai idők ennek egy mást teszen helyébe, de szinte csak egyetlenegy módot, a' kölcsönvételt. Már most itthon vegyük é mi ezen kölcsönt vagy külföldön, azt nem magunknak hizelkedés, hanem a' nemzetre gazdaságosb föltételek mellett fölvállalás határozhatja el, csak a' mennyiség legyen szavazva. Ámde ezen szavazás előtt, még a' külföldi adósság kérdését szükség eldönteni. A' biztosság e' kérdés ügyében két adóssági osztályt állit föl, 's csak az egyikét ismeri el. Én ugy hiszem, illy cselekedet stathitélünkön halálos csapást ejtene, mert általa az eredeti jog éroségét láttatnánk kérdésbe hozni, mi tudja Isten még minő örvénybe taszithatna. Mi a' Guehardféle kölcsönt illeti, bizonyára én vagyok legutolsó, ki annak eredetét, vagy azon kormányt, melly fölvette, védelmezem; de egészen más, személyeket védelmezni, kik valamely ügybe avatkoztak, 's más magát a' semmisítő elvet oltalmazni, melly mind azon kölcsönöket fölforgatná. A' ministerium e' népszerűtlen kérdésre nézve valóban kellemetlen helyzetben van. Nekünk kötelességünk nem hizelkedni a' népnek; hanem az igazat megmondani. Bizonyos hogy Guehardt kölcsönét egy lázadó junta vette föl, de az is bizonyos, hogy a' király, mihelyt ismét az ő korlátlan hatalma üzésére jutott, azonnal elismerte. A' kölcsön tehát azontul már nem volt többé a' Seu d'Urgeli kormányágé, hanem minden tisztátlan eredete mellett is az ország igazgatásáé, melly azt törvényesíté. Ennélfogvást az elvről többé nem is vitatkozhatunk, hanem csupán a' fölött: megfizethetjük e az adósságot vagy nem? Uraim! akármi rossz volt a' kormány, melly azt fölvette, a' nemzet engedelmeskedett neki, habár ellenkező indulattal is. Még minden király megadta jól árát azon nyugtalanságnak, melly népét bolygatá; épen így van ez megfordítva a' néppel is. Franciaország 1830ki revolútiójakor egy pillanatig sem kételkedett elismerni, 's folyvást fizetni mind azon kölcsönöket, mellyek egykor az ellenséges külföld miatt vétettek föl, 's az országnak gyászt és fájdalmat okoztanak. Hasonlón

elismért XVIIIik Lajos, midőn a' száznapi császárság után ismét trónra lépett, minden, azon mulékony kormány által tett adósságot. De mellözvén ez okokat, én még másokat fogok említeni, sokkal súlyosbakat 's egyencsen a' nemzetet érdeklőket. Vannak körülmények, mellyek az észnek parancsolnak, és kérdések, mellyeknél a' nemzetek jó egyetértése 's nyugalma fordulnak elő. Ezeket megvetni, nagyratartó hiu kábaság volna, melly utóljára is csak azoknak árt, kiktől eredett. A' mi kölcsöninknél legjobban érdekelt nép a' francia nemzet, a' mi szomszédunk és szövetségünk. Az előttünk fekvő javaslat elfogadása mellett, olly lármát indíthat azon nép, hogy a' francia kormány kényszerítve lesz a' követlők sürgetéseit védelmezni. Én ugyan jól tudom, hogy e' miatt szoros szövetségünk azon országgal nem oszlik föl, de barátság és ellenség közt igen igen számos közép, közelítő vagy tágitó fokok fekszenek. A' biztosság is ugy hiszi: ez által még a' jó barátság köztünk és Franciaország között meg nem zavartatik, de elég kezesség e illy komoly kérdésben, egy illy pusztá és semmin támaszkodó állítás? 's nem látjuk e, mikép a' kérdés által magga Anglia is érdekeltetik? Angliában ugyan ezt fogják mondani: „Spanyolország krisisen megy keresztül, ha megbukik a' párt, melly ma uralkodik, a' másik győztes ujra elfogadja keresetünket.“ De vannak Angliában, kik e' mondásra „nem“ mel felelnek; ki fog feháat nekünk pénzt nyujtani? Itt a' minister a' javaslat egyes pontjaira ment által. A' 4ik cikkben, ugymond, az egyesült statusoknak kedvezés van juttatva, 's a' tőlük vett kölcsön elismértetik; miért nem juttatnak tehát Franciaországnak is? Én nem tudom, miért vannak e' status iránt annyi részvéttlenséggel azon perczben épen, midőn nyilvános illedelem is egészen ellenkező viseletet tanácsol. Szinte hinni kellene az embernek: Franciaország olly távol esik tőlünk mint China. A' biztossági javaslat nem vezet kevésbre: mint a' nemzeti hitel megölésére, az igazgatástól minden segédforrásnak elszakasztására, 's Franciaország oltalmának, mellyre különben olly nagy szükségünk van, megvetésére. Illy javaslat, bizonynyal mondom, még szavazásrasem érdemes. Nem ugy mondom ezt a' biztosság tagjainak és kamarának mint minister, hanem mint követ és spanyol, kinek a' nemzet becsületében 's a' királyné ügyében része van. Minden szavam, benső teljes meggyőződésből eredt. Akarják uraim, hozzak még több nyomosságot e' bajos kérdésre? Kilencz tagja közül a' biztosságnak, négy elválasztott 's épen az ellenkező tulságot javasolja, ugy hogy a' kormány bátran elmondhatja: minden oldalról a' közép és legjobb szempontbul fog-

ta föl a' na
elismérni ja
mennyiben
még ez üle
de elhatároz
Jövő levelü

Sarag
mintegy 10
támasztani,
tőztatott 's
retett. Cue
mások szer
des, és mé
bára alava
Irurzunál
carreguy L
21kén Zu
kir. rendel
ostromzár

A' kö
nagy többs
kezett azo
mint mondj
trareformer
uu. a' vezé
haes ur lát
tétetek a' k
esztendei u
6kán estve
szolgált, 's
rég hozato
négy oldal
nyosan nem
fogva, ho
ni próbálko
mindnyajan
kivégezni
rájuk van
szabadulni
mert a' 3
klastromna
Pedro egé
irja az Albi
rűlveve orv
E' körülmé
összekelésé
rint már a'
az ifju leu
öcsére,) v
A' kö
ho ur tudós
járul. A' k
jelenti ugy
rint a' 20

ta föl a' nagy kérdést, midőn minden adósságot elismérni javasol, de csak annyiban fizetni vissza, mennyiben erőnkül tölhetik. — A' minister után még ez ülésben, 's más nap is sokan szólottak, de elhatározó szavazásra a' dolog még nem került. Jövő levelünkben a' vitatásokat folytatni fogjuk.

Saragossabul jött levél szerint Cuevillas, ki mintegy 1000 emberrel sietett Castiliába lázadást támasztani, sept. 10kén Manso gen. által föltartóztatott 's több órai harc után teljesen megverte. Cuevillas, mint hirlik, maga is elesett, mások szerint pedig csak főtisztje, Areitio ezredes, és még igen sok tiszt. E' megvert had jobbra alavai csapatokból állott. — Rodil 19kén Irurzunnál állott; d. Carlos Enguynál; Zumalacareguy Lumbier és Aoiz közt; Lorenzo pedig 21kén Zubirihez érkezett. Sept. 17kén kiadott kir. rendeletnél fogva a' biscayai tengerszélek ostromzár alattiaknak nyilatkoztattak.

P O R T U G Á L I A.

A' követkamarában a' ministeriumnak igen nagy többsége van, melly a' legközelebb megérkezett azori követekkel újra szaporodott; ezek, mint mondják hasonlóan mindnyájan tuljavítók (ultrareformer). Az oppositio részén Passos és Reis uu. a' vezér-szónokok, a' ministeri pártot Magalhaes ur látszik vezérteni. E' napokban indítvány tétetek a' királyné, valamint a' regens-hg és hgné esztendei udvar-költségeik megállapítása iránt. — 6kán estve egy klastrom, melly katonai fogházul szolgált, 's mellyben ekor a' Madeira szigetből nem rég hozatott 300 migueli katona tartaték fogva; négy oldalról gyujtatott föl 's porrá égett. Bizonyosan nem tudni, kik a' tettesek; de azon oknál fogva, hogy a' foglyok már több ízben megszökni próbálkoztak, nem régiben pedig az öröket, kik mindnyájan francziák valának 's ezek tiszteit is kivégezni megkísérték, de fölsültenek, egyenesen rájuk van a' gyanu, hogy talán ez uton akartak kiszabadulni; minden esetre igen megfizették árát, mert a' 300 közül több 200nál égett be. A' klastromnak már most falai is lerontattak. — Don Pedro egészségi állapotját folyvást aggasztónak írja az Albion. Most a' hg. Ajudában tartózkodik körülvéve orvosaitul, kik tőle egy tapot sem távoznak. E' körülmény némileg siettetni látszik a' királyné összekelését, melly kérdés a' Morning-Herald szerint már a' tanácsban föl is vétetett 's legtöbb szó az ifju leuchtenbergi hgre (don Pedro hitvese öcsére,) van.

A' követkamarában sept. 6kán Silva Carvalho ur tudósítást terjesztett elő az ország finanziajárul. A' kamara igen megelégtelt e' tudósítással; jelenti ugyan is, hogy már több rendű 's névszerint a' 200,000 fnt st. alpari, 180,000 fnt st.

utolsó kölesöni és 2 millio fnt, 's 900,000 fnt belső adósságok mintegy két harmada le van tisztázva. A' minister megígérte, hogy közelebb tervet fog kidolgozni, mi szerint a' belső adósságok egy öszeséggé olvasztassanak, egyenlő szakaszokra osztva 's tekintettel a' külön természetű kölesönök eredetire 's keletire, melly utóbbi a' legközelebbi 8—10 esztendő alatt megállapíthatatik. Vitatások közben egy két követ megjegyzé: szégyen az országnak 's kivált a' kormánynak, hogy külső kölesöneiből csupa idegeneket hagy boldogulni a' helyett, hogy portugáli hazafiak részesíttettek volna bennük. Silva Carvalho válaszolá: A' kormány kereste ugyan azon hazafiakat a' veszély idején, kiknek kedvük lett volna hasznos föltételek alatt a' kölesönre vállalkozni, de semmikép sem akadhatott rájuk; sőt még utolsó esztendőben, midőn a' szabadító sereg Lissabont már bevév, sem találkozott annyi hazafi, hogy 200,000 fnt st. get kiállíthattak volna, mert ekkor is a' banknak kelte pótolni, mi még az egészhez hibázott. Kár tehát most már e' tárgyról üres declamatiókkal időt vesztegetni, mert utóljára semsülne kia' dolog bővebb vizsgálatából több, mint gyalázat azon számos gazdag emberekre, kik magokat portugáli hazafiaknak nevezgették. Carvalho ur elég világosan példázgatott is egyik tagra a' kamarában, egy dús gazdag emberre, ki akkor időben mint kiköltözött Párisban lakván, 's pénzeit ottan tartván kamaton, ámbár fölszólíttatva egy fillérrel sem járult az ország megszabadítása nagy munkájához. A' pairkamarában ugyan e' tárgyról hasonló értelembe szolott a' finantz-minister, Palmella, Valença és Taipa pedig tisztelettel emlékeztek némmelly derék külföldiekrül, kik úgy szólván semmi biztosság mellett is nevezetes pénzsumákat kölcsönöztek. Ugyanez ülésben kérdésbe jött: valljon a' még mindeddig fogságban ülő Pizarro ezredes választatása elfogadtassék e vagy nem? a' többség oda nyilatkozott, hogy minden e' tárgyat illető irományt nyomassanak 's a' kamara tagjai közt illő fölvilágításul osztassák ki. Az ezredes hazaárulásról van vádolva, 's ezért foglyoskodik.

Nautilus hadi brigg Lissabonbul sept. 14kéről azon legujabbat hozza, hogy donna Maria összekelési ügyét a' cortes 12kén elhatározólag megállapítá, 's annak következtében még az nap hajó indult ki a' lissaboni kikötőből, melly Leuchtenberg hget Portugáliába hozza. D. Pedro folyvást beteges.

A M E R I K A.

„A' rabszolgák és amer. pártok a' szövetséges statusokban.“ (Vége.) Ha a' jelenségek nem csatnak, az egyesült statusokra két nagy változás jövendő. Az egyik a' republica küzdése lesz a' foe-

deralismussal. Ne mondják, hogy a foederalismusnak nincs ereje. Vesztesége eddig önkéntes volt, 's még nem győzetett az le. A foederalismus ugyan nem vallomás többé Éjszakamerikában, de az összesítő rendszert sem merik nyilván kimondani, pedig azon törekszik a kormány. A foederalismus t. i. mint a centralisatio legnagyobb gátja, üldözöbe vétetik. E' harezot, — mint hinni kezdik, — Jackson vezérli. Vitájában a bankkal nehéz lenne democratai elv vitelét kimutatnia. Mert ha azon népszerű célja volt, hogy megdöntse a' pénzaristokrátiát, hibázott abban, hogy később utána kormány-bank-fölállítást kiáltott ki. Ha félhetett attól Jackson eddig, hogy a' magánybank a' külföldi részvénybirtokosaktól nagy függelembe juthatna, annál méltóbban félhet most a' demokrata párt, hogy majd ezután a' status-bank mellett a' birodalom külön részei nagy függelembe eshetnek a' congressustól. Egy fő kiváltsága a' republicai országlásnak még hosszú időre megmenti a' szövetséges statusok alkotmányát, mely a' foederalismussal szoros kapcsolatban áll. A' pártok nem oda dolgoznak a' republikában, hogy egymást megsemmisítsék, hanem csak hogy egymás elé vágjanak. A' szabad választási jog gyakor üzése legjobb villámhárító erre. Itt csak a' többség határoz, 's kétséges: valljon kedvező lesz e az a' jövő választáskor Jacksonnek? 'S ha kedvező lenne is, az még nem mutatná a' szabad republicában a' foederalismusra hajlást. Az ochlocratia elemei Éjszakamerikában igen igen terjednek, 's noha Washington és Hamilton aristokratiai elemeket keverték az alkotmányba, 's a' népuraságnak a' nagy telekbirtokosokban és műveltekben akarának gátot vetni, mind ez már most hiu akadály. Az alnép Éjszakamerikában mind a' kettő ellen methodice hat vissza. A' legesekélyebb függelmi viszonyt sem állhatja ki e' nép, mellynek fő ereje a' kis birtokosokban fekszik. Hozzájuk járulnak még a' rabszolgák, kik fölszabadulásra várnak. A' visszahatás a' műveltség ellen a' kézművesek egyesületeiben tetszik ki leginkább, mellyek határozataikat 's gyűléseiket az utcza-sarkokra raggatják ki Ujyorkban. Egyszerű, nemzetfele oktatást és nevelést kívánnak ezek mindenkinek, mellyen

fölül emelkedhetik minden a' ki akar, de mellyen alul senkinek, a' legesekélyebb kézművesnek sem szabad maradnia. Mi célja e' nyilatkozásnak? — A' kézművesek hasznát akarják azon politikai jognak venni, mellyet akkor adának nekik, midőn azt hívék, hogy soha sem lehetnek képesek valamelly választást elfogadni. Mind ez a' demokratai elv terjedését bizonyítja, melly nem másképp, mint a' mostani kormányrendszer megbukásával valósulhat teljesen."

OROSZORSZÁG.

A' pétérvári hirlap következőleg írja le a' most lefödött Sándor-empléket: „Ezen emlék dórjai rendű gránit oszlop, 's gránit talapon áll, melly több gránit lépesön emelkedik föl. Az oszlop felső vége bronce fejezetű, 's e' fölött kis fél-tekén v. félgömbön bronce angyal áll, melly jobbával ég felé mutat, 's baljában egy keresztel kigyót zúzó össze. A' talap négy oldalán diadaljelekkel körülvéve Niemen és Vistula, úgyszinte a' dicsőség és béke, az igazság és kegyelem, bölcsesség és bőség képszoira látszik. E' képek közt három oldalon 1812, 1813 's 1814 évszámokat olvashatni, a' téli palota felé pedig e' fölírás: „Első Sándornak a' hálás Russzia.“ A' talap maga sokkal nagyobb azon sziklánál, mellyen nagy Péter emléke áll 's valóban óriásdad. Az emlék magossága földszintől a' kereszt hegyéig 154 láb; az oszlop dereka átmérőben 12, 's hosszában 84 angol lábnyi 's egyetlen kődarabból faragva. E' kődarab legnagyobb minden eddig ismért egyes kődarabok (monolithok) közt, mert a' Pantheon oszlopai hossza Romában 46; az Izsák-egyházaéi Pétervárott 56; Kleopatra tüjeé (obeliszké) 63; Pompeius oszlopaé Alexandriában 68; a' Péter szentegyháza előtti obeliszké Romában 78 angol láb.“

NÉMETORSZÁG.

A' moszka czárné, idősb leányával Mária nagyhgasszonnyal Vilmos porosz kir. hg. kíséretében sept. 27kén délután 5 órakor Pétervárból Berlinbe érkezett, 's a' kir. kastélyban, a' számokra készített szobákba szállott meg. A' czárné (a' porosz király leánya) már öt év óta nem volt Berlinben. A' nép zajongó lelkesüléssel fogadta.

A' gabona pesti piaczi ára octob. 7kén 1834:

posz. m. vál.gar.	legjobb	közép	csékély	posz. m. vál.gar.	legjobb	közép	csékély
Tisztabuza	133 $\frac{1}{4}$	123 $\frac{1}{4}$	120	Zab	73 $\frac{1}{2}$	70	66 $\frac{3}{4}$
Kétszeres	113 $\frac{1}{4}$	110	106 $\frac{3}{4}$	Köles	—	—	—
Rözs	103 $\frac{1}{4}$	100	—	Köleskása	—	—	—
Arpa	96 $\frac{2}{3}$	93 $\frac{1}{4}$	—	Kukoricza	96 $\frac{2}{3}$	93 $\frac{1}{4}$	90

Pénzkelet:

Bécs october 4likén középár pengő pénzben			
Status 5 pC. kötel.	99 $\frac{1}{2}$	1834 ^{ki} statuskölc.	550
„ 4 pC.	90 $\frac{1}{2}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	45 $\frac{3}{4}$
„ 1820 ^{ki} kölc.	203 $\frac{3}{4}$	Bankrészvény	1256 $\frac{1}{2}$
„ 1821 ^{ki} „	138 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	—

Szerkezteti Helme c z y. Nyomatja Landerer.

Foglalat:
Mária
fölött
kath.
nyilat

Mar
aljáról oct.
razság egy
nadasok és
égése. Név
ról, melly
folyásáról,
lékezetes.
M a r c z a l
tatlanok le
részint a'
gondolatlan
kezéssel m
nagy erőre
pozott a' k
ratszaka la
földre la
egekbe; sz
melléki hel
a' szél csap
sűrűséggel
sok (eleint
vén: nem
dékünk lak
megkívánt
szükséget
nosz füstne
tásától ann
hatatlanul
vények 's l
zette magá
Belé kapot
keréit a' fö
szegeleti; m
kat szövét
donos. Hoz
tudhatni, h
örvénybe, m
mi jelenség
is fenyeget
hiába vette
ben harapo
gáton. Szó